

Skatteministeriet
Den

J.nr. 2004-321-0013

Til

Folketingets Skatteudvalg

L 134 – Forslag til lov om ændring af pensionsafkastbeskatningsloven og pensionsbeskatningsloven m.v. (Bedre vilkår for investering i unoterede aktier, værn mod gentagne forhøjelser og nedsættelser af aktiekapitalen i pensionsinstitutter, udvidelse af adgangen til at anvende reglerne om ophørspension m.v. og overgangsregel for adgang til hensættelsesfradrag)

Hermed fremsendes i 5 eksemplarer svar på spørgsmål nr. 1 - 23 af 25. april 2005.

Kristian Jensen

/Birgitte Christensen

Spørgsmål 1: Deler ministeren ikke den frygt, som Finansrådet fremfører, nemlig at det må frygtes, at pensionsopparere bliver lokket til at investere deres pensionsopsparing i tvivlsomme projekter, hvor det ikke er projektageren, der løber risikoen?

Svar: Nej, jeg deler ikke Finansrådets frygt.

Investering i unoterede aktier er som udgangspunkt mere risikofyldt end investering i noterede aktier. Det er dog ikke altid tilfældet. Den større risiko stiller naturligvis krav til oppareren om grundigt på forhånd at undersøge alle de forhold, der kan have betydning for, om en given påtænkt investering kan anses for sikker, eller den må anses for tvivlsom.

Formålet med pensionsopsparing er jo at sikre forsørgelsen som pensionist. Derfor kan pensionsopsparing kun placeres i unoterede kapitalandele inden for sådanne grænser, at der vil være tilstrækkelig opsparing til at sikre rimelige økonomiske vilkår, såfremt investeringen i det unoterede selskab bringes i fare eller ligefrem sættes over styr.

Det er ikke muligt for nogen - ej heller en offentlig myndighed - på forhånd at udpege de projekter, der vil blive en succes, og de projekter, der viser sig at være tvivlsomme derved, at de påfører oppareren et tab. Derfor skal adgangen til placering af pensionsmidler i unoterede selskaber være helt generel og gælde for alle unoterede selskaber uanset karakteren af selskabets virksomhed, idet der dog ikke må være knyttet brugsrettigheder til kapitalandelen, jf. svaret på spørgsmål 7.

Adgangen til at placere pensionsopsparing i virksomheder, der tegner til at blive innovative og skabe vækst, hvor oppareren udover kapital tilfører selskabet viden og kompetencer, vil bidrage til, at flere af disse virksomheder vil blive en succes, end tilfældet ville være uden den nye ordning.

Spørgsmål 2: Kan ministeren bekræfte, at der efter lovforslaget skabes mulighed for, at personer placerer pensionsmidler, hvor der har været fradrag for indskuddet, i unoterede aktier, der hidtil har tilhørt den skattepligtige person?

Svar: Rate- og kapitalpensionsmidler kan placeres i unoterede aktier og anparter, herunder aktier og anparter, som oppareren har anskaffet for frie midler. Indskud af aktier og anparter erhvervet for frie midler i en rateopsparings- eller kapitalpensi-

onsordning sidestilles efter aktieavancebeskatningslovens § 9, stk. 3, med afståelse med heraf følgende beskatning. Som afståelsessum anses værdien på det tidspunkt, hvor indskuddet foretages. Reglerne herom er de samme som for børsnoterede aktier, der har været gældende siden 1972.

Spørgsmål 3: Hvorledes skal pengeinstituttet kontrollere, at de unoterede aktier/anpartar der overdrages fra privatområdet til pensionsområdet opfylder betingelserne, herunder ikke overstiger 25 pct. af selskabets kapital?

Spørgsmål 4: Hvorledes skal pengeinstituttet kontrollere, at der er brugt korrekt værdiansættelse ved privatpersoners overdragelse af unoterede aktier fra privatområdet til pensionsområdet?

Svar: Pengeinstitutterne har ingen mulighed for at kontrollere, om pensionsopsparereren i opsparingsperioden samlet ejer mere end 25 pct. af det selskab, som pensionsopsparingen placeres i. Det fremgår da også af puljebekendtgørelsen, at pengeinstitutterne ikke er pligtige til at påse overholdelsen af 25 pct.s ejergrænsen. Endelig fremgår det af kommentaren til Finansrådets høringssvar, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger, at pengeinstituttet må basere sig på de oplysninger, som opsparereren giver om ejerandele i selskabet.

Det vil være told- og skattemyndighederne, der skal kontrollere, om opsparereren overholder den fastsatte ejergrænse.

Det er heller ikke pengeinstitutterne, der skal kontrollere, om værdiansættelsen af aktier m.v., der indskydes på en pensionsordning, og som hidtil har tilhørt pensionsopsparereren selv, er korrekt. Som det fremgår af kommentaren til høringssvaret fra Finansrådet, må pengeinstitutterne uprøvet lægge den kurs, som pensionsopsparereren oplyser, til grund. Det vil være told- og skattemyndighederne, der skal kontrollere, om de oplysninger om kurser og værdier, som opsparereren meddeler pengeinstituttet, er korrekte.

Spørgsmål 5: Kan det accepteres, at to personer, der hver har betydelige pensionsmidler, og hver er hovedaktionær i deres eget holdingselskab, men i øvrigt er indbyrdes uafhængige og ikke er familiemæssigt forbundet, hver investerer op til 25 pct. af deres pensionsmidler i den andens persons holdingselskab, men samtidigt indbyrdes indgår en optionsaftale, hvorefter hver af de to personer til enhver tid, el-

ler på et givet tidspunkt kan kræve, at den enes aktier skal overdrages mod vederlag i den anden persons aktier jf. nedenstående eksempel?

Eksempel:

Personen A ejer hele aktiekapitalen i A/S A Holding, og personen B ejer hele aktiekapitalen i A/S B Holding.

A og B aftaler, at As pensionsdepot nytegner aktier i A/S B Holding svarende til 25 pct. af aktiekapitalen i A/S B Holding for 500.000 kr., og B's pensionsdepot nytegner aktier i A/S A Holding svarende til under 25 pct. af aktiekapitalen i A/S B Holding for 500.000 kr., og A og B indgår samtidigt den aftale at de begge til enhver tid kan kræve at erhverve aktierne i deres eget selskab mod et vederlag bestående af aktierne i det andet selskab, således at A kan kræve at erhverve de aktier i A/S A Holding som B besidder for sine aktuelle aktier i A/S B Holding og tilsvarende kan B kræve at erhverve de aktier i A/S B Holding, som A besidder mod vederlag i form af aktierne i A/S A Holding som B besidder.

Svar: Der er intet i ordningen, der som udgangspunkt hindrer, at to uafhængige personer erhverver aktier i den andens holdingselskab.

Det er dog et spørgsmål, om et køb/salg på de vilkår, der er beskrevet i eksemplet, kan betegnes som et reelt køb/salg. Den gensidige mulighed for at ophæve de indgåede aftaler om køb og salg mod tilbagelevering af de købte/solgte aktier – og dermed nå tilbage til udgangspunktet – tyder på et proforma arrangement. Der kan rejses tvivl om, hvorvidt A har købt aktier i selskab B, idet B på ethvert givet tidspunkt kan kræve at få de aktier, som A har erhvervet i selskab B, tilbage. A har ikke sædvanlige ejerbeføjelser over aktierne og kan eksempelvis ikke afstå aktierne til tredjemand. A "risikerer" på ethvert tidspunkt at få de aktier, som B har købt i selskab A, tilbage, idet B til enhver tid kan kræve at erhverve de aktier, som A ejer i selskab B mod sine aktier i selskab A. Ud fra de oplysninger, der er givet i eksemplet, er det ikke muligt her at tage konkret stilling til, hvorvidt der foreligger et reelt køb/salg, idet dette vil kræve en nærmere vurdering af alle de vilkår, som de to parter måtte have fastsat i aftalen.

Spørgsmål 6: Vil der tilgå personens ligningsmyndighed særskilt oplysning, når personens pensionsdepot har erhvervet unoterede aktier, og vil ligningsmyndigheden herefter vurdere og eventuelt nærmere kontrollere overdragelsesvederlaget og

om aktierne i øvrigt opfylder betingelserne for, at de kan erhverves i et pensionsdepot?

Svar: Spørgsmålet indeholder reelt følgende 3 spørgsmål:

1. Vil der tilgå personens ligningsmyndighed særskilt oplysning, når personens pensionsdepot har erhvervet noterede aktier?
2. Vil ligningsmyndigheden herefter vurdere og eventuelt nærmere kontrollere overdragelsesvederlaget?
3. Vil ligningsmyndigheden herefter vurdere, om aktierne i øvrigt opfylder betingelserne for, at de kan erhverves i et pensionsdepot?

Svaret på spørgsmål 1 er nej. Ligningsmyndigheden får ingen specifikke oplysninger om personers erhvervelse af noterede aktier inden for et pensionsdepot, idet der ifølge skattekontrolloven ikke er indberetningspligt på køb af aktier. Dette gælder både for noterede og noterede aktier.

Svaret på spørgsmål 2 og 3 er, at kommunerne ikke modtager specifikke oplysninger om købet, idet der som anført ikke sker indberetning til kommunerne. Kommunerne kan derfor ikke umiddelbart kontrollere overdragelsesvederlaget.

Ordningen vil dog blive tilrettelagt på en sådan måde, at de noterede kapitalandele bliver specificeret i de særskilte depoter således, at pengeinstitutterne efter anmodning fra told- og skattemyndighederne vil kunne udsøge de særskilte depoter, hvori der er placeret noterede aktier m.v., til brug for ligning og kontrol.

Spørgsmål 7: Er det en betingelse, at der ikke er knyttet rettigheder til aktien f. eks. til medlemskab eller mulighed for erhvervelse af lejebolig o.l.?

Svar: Det følger af Finanstilsynets puljebekendtgørelse, at der ikke må være tilknyttet brugsrettigheder til en kapitalandel, hvad enten den handles på et reguleret marked eller ej. Ved fastlæggelsen af, hvorvidt det er tale om en brugsrettighed eller ej, lægges der vægt på, at værdien af kapitalandelen ikke må udhules, inden den kommer til udbetaling i forbindelse med pensionen.

Spørgsmål 8: Vil ministeren oplyse, hvor mange pensionsinstitutter m.v., der har udnyttet hullet, der søges lukket med lovforslagets § 1, nr. 2, og det bedes herunder oplyst, hvad provenutabet har været de pågældende år?

Svar: Den gennemgang, som jeg nærmere vil redegøre for i mit svar på spørgsmål 9, viste, at kun ét konkret livsforsikringselskab hidtil har udnyttet reglerne til at reducere den årlige pensionsafkastskat ved at nedbringe sine regnskabsmæssige passiver på statustidspunktet. I det konkrete tilfælde skønnes provenutabet af denne utilsigtede mulighed at beløbe sig til ca. 25 mio. kr. årligt de seneste par år. Uden den foreslåede ændring af beregningsreglerne vil det dog givetvis kun være et spørgsmål om tid, før andre selskaber vil benytte sig af den utilsigtede spekulationsmulighed med betydeligt større provenutab til følge.

Spørgsmål 9: Vil ministeren oplyse, hvornår der skete de første nedsættelser og forhøjelser af aktiekapitalen i et pensionsinstitut med henblik på udnyttelse af det hul, der søges lukket med lovforslagets § 1, nr. 2, og det bedes oplyst, hvornår ToldSkat blev opmærksom på dette, samt hvornår Skatteministeriets departement blev opmærksom på denne udnyttelse af reglerne.

Svar: Nedsættelserne og forhøjelserne ses første gang at være foretaget i 2002. Skatteministeriets Departement blev bekendt hermed i 2003. I første omgang forekom dispositionerne dog ikke at være skattemæssigt, men forretningsmæssigt begrundede. Da de imidlertid antog en gentagen karakter, og Departementet i oktober 2004 erfarede, at forhøjelserne og nedsættelserne formentlig var skattemæssigt begrundede, tog Departementet kontakt til ToldSkat. Dette skete med henblik på at finde ud af, hvori den skattemæssige begrundelse skulle søges. I det efterfølgende samarbejde mellem Departementet og Toldskat afdækkedes skattehullet, som foreslås lukket med nærværende forslag.

Spørgsmål 10: Kan der i fremtiden i et pensionsdepot placeres aktier i følgende typer selskaber:

- a) Selskab, der driver golfanlæg, der er udlejet til golfklub?
- b) Spansk selskab, der opfører boligejendom, hvor der skal udlejes boliger til danske pensionister i Spanien?
- c) Dansk selskab, der opfører kollegier i Danmark?

Svar: Det er ikke sigtet med ordningen, at staten på forhånd skal udpege de virksomheder, der vil være innovative og kunne skabe vækst – tværtimod. Det er ikke muligt på forhånd at udpege de virksomheder, der vil blive en succes. Sigtet er at forbedre rammevilkårene for de små og mellemstore virksomheder ved at lette til-

førslen af risikovillig, kompetent kapital. Derfor skal adgangen til placering af pensionsmidler i unoterede selskaber være helt generel og gælde for alle selskaber.

Dermed vil pensionsopsparing kunne placeres i de 3 eksempler på selskabsaktiviteter, der er anført i spørgsmålet. Efter Finanstilsynets puljebekendtgørelse kan pensionsopsparing dog ikke anbringes i aktier i selskaber, der har til formål eller som et af sine formål at give brugsrettigheder, rabatter eller lignende rettigheder i selskabet. Dette er allerede i dag et krav for placeringer i noterede aktier.

Spørgsmål 11: Hvad er årsagen til, at der ikke tidligere er forsøgt lukket det hul, der nu søges lukket med lovforslagets § 1, nr. 2?

Svar: Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 9.

Spørgsmål 12: Vil ministeren oplyse, hvor mange skatteydere, der i 2002, 2003 og 2004 har benyttet ordningen omfattet af Pensionsbeskatningslovens § 15 A (Ophørspension), samt hvad det samlede indskud var de enkelte år?

Spørgsmål 13: Vil ministeren oplyse, hvor mange skatteydere, der i 2004 har benyttet ordningen for sportsudøvere i Pensionsbeskatningslovens § 15 B, samt hvad det samlede indskud var for dette år?

Svar: Af nedenstående skema fremgår, hvor mange skatteydere der i 2001-2004 har foretaget indskud på en ophørspension, hvor mange skatteydere der i 2004 har benyttet ordningen for sportsudøvere, og hvor store beløb der er indskudt samlet på de to ordninger.

År	Ordninger	Antal personer	Antal ordninger	Samlet beløb
2001	§ 15A	586	649	484.612.552 kr.
2002	§ 15A	744	781	553.605.901 kr.
2003	§ 15A	1126	1203	857.317.665 kr.
2004	§ 15A	376	391	286.785.009 kr.
2004	§ 15B	48	48	6.989.524 kr.

For 2001, 2002 og 2003 er tallene endelige, mens der endnu kan indberettes oplysninger om § 15A ordningerne for 2004 til og med den 1. august i år.

Optællingen af § 15B ordningerne er derimod nær det endelige for året, da indberetningsfristen følger de øvrige indberetningers termin, altså den 20. januar.

Spørgsmål 14: Giver lovforslagets § 1, nr. 1 adgang til, at institutionelle investorer får et særligt 5 pct. fradrag for investeringer i unoterede aktier optaget på en Alternativ Markedsplads inspireret af den for 2001-2005 gældende adgang til 5 pct. fradrag for anskaffelse af medlemsbeviser i innovationsforeninger jf. PAL § 5a, stk. 2?

Svar: Jeg kan bekræfte, at lovforslagets § 1, nr. 1, er inspireret af den gældende regel i pensionsafkastbeskatningslovens § 5a, stk. 2.

Spørgsmål 15: Hvor store investeringer har PAL-pligtige foretaget i innovationsforeninger med deraf følgende 5 pct.'s fradrag i PAL grundlaget jf. Pal § 5a, stk. 2?

Svar: I årene 2001-2003 udgjorde de placerede midler i samtlige innovationsforeninger henholdsvis 1,5, 2,4 og 2,5 mia. kr. Rundt regnet svarer disse investeringer til 2 promille af den samlede pensionsformue og fordelte sig på 3 innovationsforeninger i slutåret.

Spørgsmål 16: Kan ministeren bekræfte, at PAL-afgiftspligtige i stort tal har foretaget investeringer omfattet af PAL § 5a, stk. 2, hvor innovationsforeningen blot har erhvervet unoterede aktier fra PAL-pligtige?

Spørgsmål 17: Kan ministeren bekræfte, at de såkaldte innovationsforeninger i stort omfang blot har erhvervet unoterede aktier i selskaber, der driver traditionel virksomhed, og uden der er tilført disse selskaber ny kapital?

Svar: Der er kun oprettet et begrænset antal innovationsforeninger – nemlig tre. Disse tre foreninger har en begrænset balance. Det er derfor ikke mit indtryk, at pensionsafkastskattepligtige investorer i stort tal eller omfang har foretaget investeringer, der i det hele taget er omfattet af pensionsafkastbeskatningslovens § 5a, stk. 2, jf. også mit svar på spørgsmål 15. Jeg har ikke kendskab til, hvorfra foreningerne har erhvervet deres aktiver.

Spørgsmål 18: Skatteministeren anmodes om at oplyse størrelsen af det samlede fradrag efter PAL § 5a, stk. 2 i årene 2001-2003 for de PAL-afgiftspligtige? Kan der ikke oplyses tal for samtlige PAL-afgiftspligtige bedes oplyst tallet for ATP, LD, 2 store pensionsaktieselskaber og 2 store pensionskasser.

Svar: Det samlede årlige fradrag for innovationsforeninger udgjorde i årene 2001-2003 hhv. 75, 120 og 130 mio. kr., svarende til en skatteværdi på knap 50 mio. kr. for de 3 år tilsammen.

Spørgsmål 19: Er ministeren enig i, at det må betragtes som omgåelse af formålet med PAL-lovens § 5a, stk. 2, hvis de PAL-afgiftspligtige blot har investeret i innovationsforeninger ved at overdrage den PAL-afgiftspligtiges egen beholdning af noterede aktier til innovationsforeningen?

Svar: Baggrunden for forslaget om fradrag for investering i innovationsforeninger var et ønske om at fremskynde investering i innovationsforeninger.

Så længe foreningerne var helt nye på markederne og ikke havde bevist deres dygtighed med hensyn til at håndtere de ganske risikofyldte og kompetencekrævende investeringer, der er tale om, måtte det forventes, at pensionsinstitutterne ville forlange en risikopræmie for at indskyde kapital. Derfor blev der i opstartsfasen (2001-2005) givet et ekstra fradrag for investeringer i medlemsbeviser i innovationsforeninger. Formålet med forslaget var altså først og fremmest, at der skulle etableres innovat onsforeninger, der siden ville kunne klare sig selv, efter at en tilstrækkelig volumen var blevet opnået. Dette formål kan dermed ikke siges at være blevet omgået.

Spørgsmål 20: Hvorledes vil ministeren sikre, at investeringer i selskaber, der handles på en alternativ markedsplads og derfor berettiger til et særligt 5 pct. fradrag i PAL-afgiftsgrundlaget efter lovforslagets forslag til nyt stk. 3 i PAL § 5a, ikke blot er selskaber, der stiftes med det formål at skabe skattemæssige fradrag for PAL-afgiftspligtige, f.eks. fordi det er selskaber, som de PAL-afgiftspligtige allerede har betydelige aktieposter i, eller det er nystiftede selskaber, der placerer deres midler i værdipapirer, som de erhverver fra de PAL-afgiftspligtige?

Svar: Som det fremgår af regeringens handlingsplan for risikovillig kapital er det målet, at Danmark i 2010 skal have et af Europas bedst fungerende markeder for risikovillig kapital. Det skal bidrage til, at Danmark kan blive et førende vækst-, viden- og iværtsættersamfund. For at styrke kapitalmarkedet markant indføres således det midlertidige skattefradrag i pensionsafkastbeskatningslovens § 5a, stk. 3, hvorefter der gives fradrag for investeringer på alternative markedspladser.

De alternative markedspladser retter sig især mod virksomheder i vækst og små og mellemstore virksomheder, der ønsker at rejse kapital via kapitalmarkedet, men som endnu ikke er parate til egentlig notering henholdsvis handel på et reguleret marked. Det foreslåede fradrag er dog ikke direkte rettet mod investeringer i netop sådanne selskaber, men derimod rettet mod investering på de alternative markedspladser. Skulle fradraget målrettes på den førstnævnte måde, ville fradraget blive meget tungt at administrere. Det ville eksempelvis fordre, at man præcist kunne definere en ”virksomhed i vækst”, hvilket ikke er muligt.

Det er heller ikke meningen med forslaget. Københavns Fondsbørs har gennem sonderinger og dialog med de institutionelle investorer erfaret, at det vil være af stor betydning for udviklingen af de alternative markedspladser, at institutionelle investorer finder det attraktivt at investere på markedspladsen. Ifølge Fondsbørsen er det af afgørende betydning, at en tilstrækkelig kritisk masse for etableringen af en given alternativ markedsplads hurtigt nås, ligesom de institutionelle investorers interesse er vigtig for nyanoteringer og kapitaltilførsler på markedet. For at sikre disse investorers interesse foreslås et midlertidigt incitamentsfremmende tiltag, der gør det mere attraktivt at investere i selskaber optaget til handel på en alternativ markedsplads.

Målsætningen for fradraget er altså først og fremmest at sikre de institutionelle investorers interesse for investeringer i selskaber optaget til handel på en alternativ markedsplads allerede fra begyndelsen. Efter 2008, når fradraget bortfalder, forventes de alternative markedspladser at have en tilstrækkelig volumen til at kunne fortsætte uden det incitamentsfremmende tiltag.

Spørgsmål 21: Er det en betingelse for det særlige 5 pct.-fradrag efter den foreslåede PAL § 5a, stk. 3, at de aktier, der erhverves er nyudstedte, eller gælder det også aktier, der er erhvervet fra andre PAL-afgiftspligtige?

Svar: Det er ikke en betingelse, at de aktier, der erhverves, er nyudstedte.

Spørgsmål 22: Er det en betingelse for det særlige 5 pct.-fradrag efter den foreslåede PAL § 5a, stk. 3, at de aktier, der erhverves er nyudstedte, og at de selskaber, der investeres i ikke blot har erhvervet allerede udstedte aktier i andre selskaber?

Svar: Det er ikke en betingelse, at de aktier, der erhverves, er nyudstedte.

Spørgsmål 23: Kan ministeren bekræfte, at hvis aktierne i et selskab, hvor aktierne i dag er ejet af PAL-afgiftspligtige, bliver optaget til handel på en alternativ markedsplads, er de PAL-afgiftspligtige berettigede til det foreslåede 5 pct. fradrag efter PAL § 5a, stk. 3, for de pågældende aktier, selv om de er erhvervet før 2005?

Svar: Fradraget vil også gælde aktier, der er erhvervet før 2005. Man skal dog være opmærksom på, at det er en uomgængelig konsekvens af, at pensionsafkastbeskatningen foretages efter lagerprincippet. At forbeholde fradraget aktier erhvervet i 2005 eller senere ville være virkningsløst, da de pågældende pensionsinstitutter blot kunne sælge og genkøbe de gamle aktier, uden at det vil påvirke den endelige beskatning ved indkomstårets udløb.